

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης: 32/2024
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(ΤΜΗΜΑ Δ')
Συνεδρίαση της 5^{ης} Μαρτίου 2024

ΣΥΝΘΕΣΗ:

Πρόεδρος: Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Αντώνιος Τατσόπουλος, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ., Αδαμαντία Καπετανάκη, Ελένη Πασαμιχάλη, Ευστράτιος Ηλιαδέλης, Διονύσιος Κολοβός, Ξανθή Μπασάκου, Σταυρούλα Μπανάκου, Σπυρίδων Κουλούρης, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Μαρία Βέργου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Το έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής υπ' αριθ. πρωτ. 4131.12-4/4081/Δεκέμβριος 2023.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται εάν, πριν την έκδοση της γνωμοδότησης του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων Αιγαίου (ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.Α.) σχετικά με αίτημα άρσης απαλλοτρίωσης, η εισηγητική έκθεση της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής προς τα μέλη του συλλογικού οργάνου συνιστά διοικητικό έγγραφο, στο οποίο έχει δικαίωμα πρόσβασης ο ενδιαφερόμενος (που έχει έννομο συμφέρον) σύμφωνα με το άρθρο 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999), ή εσωτερικό έγγραφο, το οποίο δεν χορηγείται στον ενδιαφερόμενο και θα καταστεί διοικητικό έγγραφο μόνο μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας έκδοσης της γνωμοδότησης του συλλογικού οργάνου.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ') γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

1. Με το έγγραφο του ερωτήματος και τα στοιχεία του φακέλου δίδεται το ακόλουθο πραγματικό: Το ρυμοτομικό σχέδιο του παραδοσιακού οικισμού Νάουσας Πάρου, που εγκρίθηκε το έτος 1990, επέβαλε ρυμοτομική απαλλοτρίωση 110,47τ.μ. σε ακίνητο ιδιοκτησίας Φλώρας Μαλαματένιου, για τη δημιουργία οδού – ελεύθερου χώρου.

Στις 9-8-2022 η ιδιοκτήτρια ζήτησε από το Δήμο Πάρου την αυτοδίκαιη άρση της ρυμοτομικής απαλλοτρίωσης, σύμφωνα με το άρθρο 88 του ν.4759/2020, επειδή αυτή δεν έχει συντελεστεί μέχρι σήμερα.

Το Δημοτικό Συμβούλιο Πάρου με την υπ' αριθ. 69/2023 απόφασή του γνωμοδότησε θετικά για την μερική επανεπιβολή της ρυμοτομικής απαλλοτρίωσης. Ακολούθως ο Δήμος Πάρου απέστειλε την απόφαση του Δ.Σ. στους ενδιαφερόμενους ιδιοκτήτες, καθώς και στους θιγόμενους όμορους ιδιοκτήτες, και αφού τήρησε τους κανόνες δημοσιότητας απέστειλε στις 27-7-2023 τον φάκελο στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής λόγω της αρμοδιότητάς της σχετικά με την τροποποίηση ρυμοτομικού σχεδίου σε παραδοσιακό οικισμό του Νοτίου Αιγαίου. Στον φάκελο περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, και η βεβαίωση του Δημάρχου ότι δεν υποβλήθηκαν ενστάσεις.

Η παραπάνω υπηρεσία μελέτησε τον φάκελο του θέματος, συνέταξε την από 16-11-2023 εισηγητική έκθεση προς το Κεντρικό Συμβούλιο Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων Αιγαίου (ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.Α.) και την διαβίβασε στον Πρόεδρο του Συμβουλίου στις 17-11-2023. Το θέμα δεν έχει συζητηθεί ακόμα στο Συμβούλιο, επειδή έχει λήξει η θητεία των μελών του και εκκρεμεί η ανασυγκρότησή του.

Στις 11-12-2023 η πληρεξούσια δικηγόρος των ιδιοκτητών ζήτησε αντίγραφο της παραπάνω από 16-11-2023 εισηγητικής έκθεσης προκειμένου οι ενδιαφερόμενοι να λάβουν γνώση βάσει του άρθρου 5 του ν. 2690/99 και να απαντήσουν στα τυχόν ερωτήματα που προκύπτουν, ενώπιον των μελών του ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.Α. κατά την σχετική συνεδρίαση, κατά την οποία προτίθενται να παραστούν.

2. Κατά την άποψη της υπηρεσίας, ο ενδιαφερόμενος που έχει έννομο συμφέρον δεν δικαιούται να έχει πρόσβαση στην εισηγητική έκθεση, δεδομένου ότι στις διατάξεις που διέπουν τη λειτουργία του ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.Α. δεν αναφέρεται ότι οι ενδιαφερόμενοι ιδιοκτήτες λαμβάνουν γνώση της εισηγητικής έκθεσης της υπηρεσίας προς το ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.Α., η οποία, τουλάχιστον πριν τη γνωμοδότηση του συλλογικού οργάνου, δεν έχει εκτελεστικότητα και είναι δυνατόν να τροποποιηθεί. Κατόπιν τούτων, η ερωτώσα υπηρεσία υπέβαλε στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους το εξεταζόμενο ερώτημα, το οποίο υπογράφεται από τον Γενικό Γραμματέα Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής.

Νομοθετικό πλαίσιο

3. Στα άρθρα 5Α παρ. 1, 10 παρ. 3 και 20 παρ. 1 του ισχύοντος Συντάγματος ορίζονται τα ακόλουθα:

Άρθρο 5Α

«1. Καθένας έχει δικαίωμα στην πληροφόρηση, όπως νόμος ορίζει. Περιορισμοί στο δικαίωμα αυτό είναι δυνατόν να επιβληθούν με νόμο μόνο εφόσον είναι απολύτως αναγκαίοι και δικαιολογούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας, καταπολέμησης του εγκλήματος ή προστασίας δικαιωμάτων και συμφερόντων τρίτων».

Άρθρο 10

«3. Η αρμόδια υπηρεσία ή αρχή υποχρεούται να απαντά στα αιτήματα για παροχή πληροφοριών και χορήγηση εγγράφων, ιδίως πιστοποιητικών, δικαιολογητικών και βεβαιώσεων μέσα σε ορισμένη προθεσμία, όχι μεγαλύτερη των 60 ημερών, όπως νόμος ορίζει».

Άρθρο 20

«1. Καθένας έχει δικαίωμα στην παροχή έννομης προστασίας από τα δικαστήρια και μπορεί να αναπτύξει σ' αυτά τις απόψεις του για τα δικαιώματα ή συμφέροντά του, όπως νόμος ορίζει».

4. Στο άρθρο 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.2690/1999 (Α' 45), όπως ισχύει, και κωδικοποιήθηκε σε ενιαίο κείμενο με το άρθρο 1 του Κώδικα πρόσβασης σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία (π.δ. 28/2015, Α'34), ορίζονται τα ακόλουθα:

«1. Κάθε ενδιαφερόμενος έχει το δικαίωμα, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων. Ως διοικητικά έγγραφα

νοούνται όσα συντάσσονται από τις δημόσιες υπηρεσίες, όπως εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιες οδηγίες, απαντήσεις της Διοίκησης, γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις. 2...

3. Το κατά τις προηγούμενες παραγράφους δικαίωμα δεν υφίσταται στις περιπτώσεις που το έγγραφο αφορά την ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου, ή αν παραβιάζεται απόρρητο το οποίο προβλέπεται από ειδικές διατάξεις...

4. Το δικαίωμα των παρ. 1 και 2 ασκείται: α) με μελέτη του εγγράφου στο κατάστημα της υπηρεσίας, η β) με χορήγηση αντιγράφου, εκτός αν η αναπαραγωγή τούτου μπορεί να βλάψει το πρωτότυπο...»

5. Στα άρθρα 24 παρ. 9 και 10 και 25B του ν. 4495/2017 (Α'167), όπως το άρθρο 24 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 57 του ν. 4643/2019 (Α'193) και το άρθρο 25B προστέθηκε με το άρθρο 35 του ν. 5069/28-11-2023 (Α'193), ορίζονται τα ακόλουθα:

Άρθρο 24

«9. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής συγκροτείται «Κεντρικό Συμβούλιο Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων Αιγαίου (ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.Α.)».

10. Το Κεντρικό Συμβούλιο Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων Αιγαίου ασκεί τις αρμοδιότητες του Κεντρικού Συμβουλίου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος, του άρθρου 2 της υπ' αριθμ. 75724/ 1151/1983 κοινής απόφασης των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης και Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος (Β' 767) για τις νησιωτικές περιοχές αρμοδιότητας του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, καθώς και τις αρμοδιότητες της παραγράφου 9β του άρθρου 25 του ν. 2508/1997 και της παραγράφου 2 του άρθρου 6 του ν. 4067/2012, ως ισχύουν».

Άρθρο 25B

«Τα Κεντρικά Συμβούλια Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων και τα Κεντρικά Συμβούλια Αρχιτεκτονικής των άρθρων 13 και 24 καταρτίζουν τον κανονισμό που ρυθμίζει τα θέματα λειτουργίας εκάστου Συμβουλίου. Κάθε Κανονισμός εγκρίνεται με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής ή Εσωτερικών. Τα προς εξέταση θέματα δύναται να εισάγονται στα ανωτέρω Συμβούλια κατόπιν της διαβίβασης σε φυσική ή ηλεκτρονική μορφή φακέλου, συνοδευόμενου από ενημερωτικό σημείωμα, το οποίο συντάσσεται από τον

Γενικό Γραμματέα Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή την αρμόδια θεματική υπηρεσία. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος το ανωτέρω ενημερωτικό σημείωμα υποκαθιστά την τυχόν προβλεπόμενη εισήγηση των υπηρεσιών των οικείων Υπουργείων προς τα ανωτέρω Συμβούλια».

6. Στο άρθρο 25 παρ. 9β του ν. 2508/1997 (Α' 124), όπως τροποποιήθηκε και διαμορφώθηκε με το άρθρο 154 του ν. 4951/2022 (Α'129), ορίζονται τα ακόλουθα:

«9.α.β. Ειδικά ο καθορισμός των ορίων και των όρων και περιορισμών δόμησης, καθώς και η έγκριση ή τροποποίηση σχεδίων πόλεων και πολεοδομικών μελετών χαρακτηρισμένων ως παραδοσιακών, γίνεται με προεδρικό διάταγμα, κατόπιν προτάσεως του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.). Προκειμένου για παραδοσιακούς οικισμούς περιοχών αρμοδιότητας Υπουργών Εσωτερικών (Τομέας Μακεδονίας- Θράκης) και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (Περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου), οι ανωτέρω ρυθμίσεις ασκούνται από τους Υπουργούς αυτούς, αντίστοιχα. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι κείμενες διατάξεις...».

7. Περαιτέρω στα άρθρα 88 και 89 του ν. 4759/2020 (Α' 245), όπως ισχύουν, ορίζονται τα ακόλουθα:

Άρθρο 88

«1. Η ρυμοτομική απαλλοτρίωση αίρεται αυτοδικαίως, χωρίς να απαιτείται η έκδοση σχετικής διαπιστωτικής πράξης, εάν παρέλθουν:

α. δεκαπέντε (15) έτη από την έγκριση του ρυμοτομικού σχεδίου, με το οποίο αυτή επιβλήθηκε για πρώτη φορά, ή

β. πέντε (5) έτη από την κύρωση της σχετικής πράξης εφαρμογής ή πράξης αναλογισμού, ή

γ. δεκαοκτώ (18) μήνες από τον καθορισμό τιμής μονάδας, σύμφωνα με τα άρθρα 18 έως 20 του Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων (ν. 2882/2001, Α' 17).

2. Μετά από την άρση της ρυμοτομικής απαλλοτρίωσης ο ιδιοκτήτης, με αίτηση προς τον οικείο δήμο, δύναται να ζητήσει την τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου, προκειμένου η ιδιοκτησία του να καταστεί οικοδομήσιμη. Η αίτηση,

στην οποία γίνεται συνοπτική περιγραφή της ρυμοτομικής απαλλοτρίωσης, πρέπει να συνοδεύεται από δικαιολογητικά που αποδεικνύουν την κυριότητα του αιτούντος επί του ακινήτου.2α.....

3. Το οικείο Δημοτικό Συμβούλιο, εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από την κατάθεση της αίτησης της παρ. 2 είτε αποδέχεται την αίτηση και εκκινεί τη διαδικασία τροποποίησης του ρυμοτομικού σχεδίου είτε προτείνει στον οικείο περιφερειάρχη την εκ νέου επιβολή της αρθείσας ρυμοτομικής απαλλοτρίωσης για τον ίδιο σκοπό ή τη μερική επανεπιβολή της.....

Εναλλακτικά, το Δημοτικό Συμβούλιο μπορεί, σταθμίζοντας τις πολεοδομικές ανάγκες και τις οικονομικές δυνατότητες του δήμου, είτε να προτείνει τη μερική επανεπιβολή της αρθείσας απαλλοτρίωσης είτε να αποφασίσει την τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου, σύμφωνα με την αίτηση του ιδιοκτήτη..4.....».

Άρθρο 89

«1. Η πρόταση της παρ. 3 του άρθρου 88 διαβιβάζεται στον αρμόδιο περιφερειάρχη. Εάν, δι' αυτής προτείνεται η ολική ή μερική επανεπιβολή της απαλλοτρίωσης, ο περιφερειάρχης λαμβάνει απόφαση εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία της συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου...».

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και του όλου νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται και του σκοπού που εξυπηρετούν, και από την υπαγωγή σε αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

8. Στη σύγχρονη έννομη τάξη αναγνωρίζεται ως θεμελιώδες δικαίωμα του ατόμου το δικαίωμα γνώσης των διοικητικών εγγράφων, το οποίο συνιστά ουσιώδη εκδήλωση της θεμελιώδους αρχής της νομιμότητας και της διαφάνειας της δράσης της Διοίκησης και βρίσκει συνταγματικό έρεισμα, ιδίως, στα άρθρα 5Α και 10 παρ. 3, αλλά και στο άρθρο 20 παρ. 1, του Συντάγματος. Η άσκησή του διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 2690/1999, το οποίο, όπως τροποποιήθηκε και ίσχυε, κωδικοποιήθηκε με το άρθρο 1 του π.δ. 28/2015 (ΝΣΚ Ολ. 49/2022 σκ. 18).

9. Το δικαίωμα πρόσβασης στα διοικητικά έγγραφα κατά το άρθρο 5 του ν. 2690/1999 ασκείται, κατόπιν αίτησης, είτε με επιτόπια μελέτη είτε με

χορήγηση αντιγράφων. Για τη θεμελίωσή του δεν απαιτείται καταρχήν η επίκληση και απόδειξη εννόμου συμφέροντος, αλλ' αρκεί η συνδρομή ευλόγου ενδιαφέροντος (ΣΤΕ Ολ. 94/2013 σκ. 13, ΣΤΕ 205, 3130/2000, 841/1997). Είναι εύλογο το ενδιαφέρον όταν, αντικειμενικά, διαπιστώνεται κάποια προσωπική έννομη σχέση, έστω και χαλαρή (Ν.Σ.Κ. 190/2015, 312/2013), του ενδιαφερόμενου με το περιεχόμενο των εγγράφων (ΣΤΕ 3938/2013, 1214/2000, Ν.Σ.Κ. Ολ. 19/2017, 139/2009, 535/2008, Ν.Σ.Κ. 71/2020, 589/2005), όχι, όμως, και το ενδιαφέρον κάθε πολίτη για την εύρυθμη άσκηση των γενικών καθηκόντων των διοικητικών υπηρεσιών και για την τήρηση των νόμων εν γένει (ΣΤΕ 1187/2019, 1214/2000, ΝΣΚ Ολ. 49/2022 σκ. 23, 139/2009, 535/2008, 71/2020).

10. Η τυχόν απόρριψη της αίτησης από την Διοίκηση πρέπει να φέρει αιτιολογία αναφερόμενη κατά συγκεκριμένο τρόπο στην ύπαρξη του προβλεπόμενου στο νόμο λόγου απόρριψης, η δε άρνηση από τα όργανα του Δημοσίου να γνωστοποιήσουν τα αιτούμενα διοικητικά έγγραφα (ρητή ή σιωπηρή) έχει χαρακτήρα εκτελεστής διοικητικής πράξης που μπορεί να προσβληθεί με αίτηση ακυρώσεως (ΣΤΕ 1944/2003, 3130/2000, ΝΣΚ 318/2016, Σπηλιωτόπουλος Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου Τ. 1 παρ. 156), θεμελιώνεται δε και ευθύνη σύμφωνα με τα άρθρα 105 και 106 ΕισΝΑΚ.

11. Σύμφωνα με την ενδεικτική απαρίθμηση του άρθρου 5 παρ. 1 του ν. 2690/1999, ως διοικητικά έγγραφα νοούνται όσα συντάσσονται από τις δημόσιες υπηρεσίες, όπως εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιες οδηγίες, απαντήσεις της Διοίκησης, γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις. Κατά την έννοια και το σκοπό της παραπάνω διάταξης, ως διοικητικό έγγραφο νοείται κάθε έγγραφο το οποίο χρησιμοποιήθηκε ή λήφθηκε υπόψη για τον καθορισμό της διοικητικής δράσης ή τη διαμόρφωση της κρίσης του διοικητικού οργάνου (Ν.Σ.Κ. Ολ. 49/2022 σκ.25, ΝΣΚ 60/2023 σκ. 15).

12. Στο παραπάνω πλαίσιο έχει κριθεί ότι στα διοικητικά έγγραφα περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, και οι εισηγήσεις (ΝΣΚ Ολ. 49/2022 σκ. 26, ΝΣΚ 318/2016). Ειδικότερα ως προς τα εισηγητικά σημειώματα της αρμόδιας υπηρεσίας, επισημαίνεται ότι αποτελούν διοικητικά έγγραφα κατά την έννοια του νόμου, δεδομένου ότι περιλαμβάνονται στη διαδικασία έκδοσης της απόφασης (ΝΣΚ 318/2016).

13. Εξάλλου, ως έγγραφο ή διοικητικό στοιχείο πρέπει να θεωρηθεί μόνον εκείνο του οποίου έχει τελειωθεί η διαδικασία της έκδοσης ή τουλάχιστον της κατάρτισης (σχέδιο) και όχι εκείνο το σχέδιο ή τμήμα τούτου, που βρίσκεται ακόμη στο στάδιο επεξεργασίας και συνεπώς δεν έχει οριστικοποιηθεί το περιεχόμενό του.

14. Στην προκειμένη υπόθεση ακολουθείται η διαδικασία της μερικής άρσης ρυμοτομικής απαλλοτρίωσης, κατά τις διατάξεις του άρθρου 88 του ν. 4759/2020 σε συνδυασμό με το άρθρο 25 παρ. 9β του ν. 2508/1997 και το άρθρο 154 παρ. 1,2 και 3 «*Διαδικασία έγκρισης ή αναθεώρησης – τροποποίησης σχεδίου πόλης*» του Κώδικα Βασικής Πολεοδομικής Νομοθεσίας (ΦΕΚ 580/Α'/1999). Σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις, το οικείο Δημοτικό Συμβούλιο γνωμοδοτεί επί της αιτούμενης άρσης ρυμοτομικής απαλλοτρίωσης, και σε περίπτωση που, όπως εν προκειμένω, αποφασίσει μερική επανεπιβολή της απαλλοτρίωσης ή άρση αυτής, ακολουθείται η διαδικασία σημειακής τροποποίησης του ρυμοτομικού σχεδίου. Ειδικότερα, μετά τη γνωμοδότηση του Δημοτικού Συμβουλίου, τηρούνται οι κανόνες δημοσιότητας, ενημερώνονται οι ενδιαφερόμενοι και οι θιγόμενοι ιδιοκτήτες για να υποβάλουν τυχόν ενστάσεις, γνωμοδοτεί το Δημοτικό Συμβούλιο επί των ενστάσεων και διαβιβάζεται ο φάκελος στην ερωτώσα υπηρεσία, η οποία προβαίνει στην συγκρότηση και διαβίβαση στο ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.Α. του φακέλου, συνοδευόμενου από ενημερωτικό σημείωμα (που στην προκειμένη περίπτωση ονομάζεται εισηγητική έκθεση). Σύμφωνα με τα ανωτέρω, το ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.Α. ασκεί γνωμοδοτικής φύσεως αρμοδιότητα, στο πλαίσιο της διαδικασίας επανυποβολής ρυμοτομικής απαλλοτρίωσης, η οποία ολοκληρώνεται με την έκδοση προεδρικού διατάγματος, κατόπιν πρότασης του αρμοδίου Υπουργού. Στο πλαίσιο της διοικητικής αυτής διαδικασίας, όπως προκύπτει από το ιστορικό, επί του αιτήματος του ενδιαφερομένου για αυτοδίκαιη άρση ρυμοτομικής απαλλοτρίωσης σύμφωνα με το άρθρο 88 του ν.4759/2020, το Δημοτικό Συμβούλιο Πάρου εξέδωσε την απόφασή του με αριθμό 69/2023, περί μερικής επανεπιβολής της απαλλοτρίωσης. Αφού τηρήθηκαν οι κανόνες δημοσιότητας και ενημερώθηκαν οι ενδιαφερόμενοι και οι θιγόμενοι ιδιοκτήτες και δεν υπέβαλαν ενστάσεις, διαβιβάστηκε ο φάκελος στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος της Γ.Γ. Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (ερωτώσα υπηρεσία), στις

27-7-2023, λόγω της αρμοδιότητάς της σχετικά με την τροποποίηση ρυμοτομικού σχεδίου σε παραδοσιακό οικισμό του Νοτίου Αιγαίου. Η ερωτώσα υπηρεσία συνέταξε την από 16-11-2023 εισηγητική έκθεση προς το Κεντρικό Συμβούλιο Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων Αιγαίου (ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.Α.) και την διαβίβασε στον Πρόεδρο του Συμβουλίου στις 17-11-2023. Το θέμα δεν έχει ακόμη συζητηθεί ενώπιον του Συμβουλίου, επειδή έχει λήξει η θητεία των μελών του και εκκρεμεί η ανασυγκρότησή του. Μετά την έκδοση γνωμοδότησης του ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.Α. για την μερική επανεπιβολή ρυμοτομικής απαλλοτρίωσης, θα εκδοθεί προεδρικό διάταγμα, κατόπιν πρότασης του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, δεδομένου ότι η προκειμένη περίπτωση αφορά σε παραδοσιακό οικισμό της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου που συνιστά περιοχή αρμοδιότητάς του.

15. Στις προαναφερόμενες ειδικότερες διατάξεις, που ρυθμίζουν την άσκηση γνωμοδοτικής αρμοδιότητας του ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.Α., προβλέπεται η υποβολή ενημερωτικού σημειώματος από την αρμόδια θεματική υπηρεσία (άρ. 25B του ν. 4495/2017). Σημειώνεται ότι ο προβλεπόμενος από την παραπάνω διάταξη Κανονισμός Λειτουργίας του ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.Α. δεν έχει ακόμη εκδοθεί.

Με βάση τα παραπάνω, καθίσταται σαφές, ότι και πριν την έκδοση της γνωμοδότησης του ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.Α., η υποβληθείσα προς αυτό εισηγητική έκθεση της ερωτώσας υπηρεσίας, που επέχει, σύμφωνα με τις διατάξεις, θέση ενημερωτικού σημειώματος και συνοδεύει τον διαβιβαζόμενο στο ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.Α. σε φυσική ή ηλεκτρονική μορφή φάκελο, έχει όλα τα στοιχεία του διοικητικού εγγράφου, δεδομένου ότι συντάχθηκε από την αρμόδια υπηρεσία, φέρει βέβαιη χρονολογία και υπογραφή του συντάξαντος αυτήν υπαλλήλου, και εντάσσεται στο πλαίσιο της διοικητικής δράσης. Συνέπεια του χαρακτήρα της παραπάνω εισηγητικής έκθεσης ως διοικητικού εγγράφου είναι το δικαίωμα πρόσβασης σε αυτήν του ενδιαφερομένου που έχει εύλογο ενδιαφέρον, το οποίο στηρίζεται απ' ευθείας στις προαναφερόμενες συνταγματικές διατάξεις και στο άρθρο 5 του ν. 2690/1999. Το δικαίωμα πρόσβασης του ενδιαφερομένου και η αντίστοιχη υποχρέωση του διοικητικού οργάνου ισχύουν ανεξάρτητα από το γεγονός ότι αφενός η εισηγητική έκθεση είναι δυνατόν να υποστεί τροποποιήσεις έως την έκδοση της γνωμοδότησης του συλλογικού οργάνου (βλ. παραπάνω σκ. 12), και αφετέρου δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί η έκδοση διοικητικής πράξης (βλ.

παραπάνω σκ. 9,10), δηλ. της απόφασης μερικής ή ολικής άρσης της ρυμοτομικής απαλλοτρίωσης.

16. Επομένως, η εν λόγω εισηγητική έκθεση συνιστά διοικητικό έγγραφο κατά την έννοια του άρθρου 5 του ν. 2690/1999 και ο έχων εύλογο ενδιαφέρον έχει δικαίωμα πρόσβασης σε αυτήν, και πριν την ολοκλήρωση της διαδικασίας έκδοσης της γνωμοδότησης του ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.Α.

Απάντηση

17. Κατόπιν όσων προεκτέθηκαν, επί του τιθέμενου ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ΄) γνωμοδοτεί, ομόφωνα, ότι η εισηγητική έκθεση της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής προς το Κεντρικό Συμβούλιο Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων Αιγαίου (ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.Α.) συνιστά διοικητικό έγγραφο κατά την έννοια του άρθρου 5 του ν. 2690/1999 και ότι ο έχων εύλογο ενδιαφέρον έχει δικαίωμα πρόσβασης σε αυτήν και πριν την ολοκλήρωση της διαδικασίας έκδοσης της γνωμοδότησης του παραπάνω συλλογικού οργάνου.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 28 Μαρτίου 2024

Ο Πρόεδρος του Δ΄ Τμήματος

Η Εισηγήτρια

Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης

Μαρία Βέργου

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.